

Eseu: Cetatea Albă – dovada identității românești a neamului nostru

Scris de Imail, Sudul Basarabiei, Ucraina / Romanian Global News
Vineri, 16 Iunie 2017

Pentru noi, sud-basarabeni, ca să ne căutăm identitatea de neam cu românii din Republica Moldova ori cu cei din România, e de ajuns să mergem la Cetatea Albă, situată la vărsarea Nistrului în limanul cu acelaș nume, unde s-au păstrat dovezile de veacuri ale existenței românilor pe aceste pământuri basarabene. De la mai mulți am auzit despre existența acestei cetăți și aveam un mare interes de a vedea această relicvă a neamului, deoarece, cândva, pe locurile cetății, au călcat și strămoșii noștri. 2 aprilie 2016 este data care îmi va rămâne în memorie, cred, pentru totdeauna, deoarece anume atunci am fost cu colegii și profesorii din școala noastră în excursie la Cetatea Albă, azi Bilhorod-Dnistrovsk, transmite TocPress, preluat de Romanian Global News.

Cetatea Albă este așezată pe un teren stâncos, lângă țărmul abrupt al limanului Nistrului, dominând fața acestuia, de la o înălțime de aproximativ 30 de metri. Nucleul cetății îl formează vechea citadelă, probabil genoveză, de plan aproape pătrat (35 x 37 m), prevăzută la colțuri cu turnuri rotunde. De la ghid am aflat că cetatea a fost construită de Alexandru cel Bun și, mai târziu, de Ștefan cel Mare, ambii domnitori ai Moldovei feudale. Despre domnitorul Moldovei Alexandru cel Bun, Miron Cistin scria: Domnia lui Alexandru cel Bun, care "asemenea unui rege a fost numit cel dintâi gospodar, întocmai ca un monarh slăvit", a însemnat o epocă de înflorire a acestei cetăți, care trebuia să devină marele emporium comercial al marelui principat de la Baia până la țărmurile îndepărtate ale Mării Negre și la porțile Chilia și Cetatea Albă, unde va înlocui dominația genoveză.

Într-o carte despre cetățile Moldovei medievale pe Nistru, citim: "Încă prin 1475-1476 lucrau la Cetatea Albă meșteri care înălțară în grabă poarta cea mare avînd deasupra placa de marmură cu stema Moldovei – zimbrul cu steaua între coarne – și faimoasa înscripție: "În anii de la Întruparea Domnului 6984 (=1476) s-au săvârșit marea poartă în zilele cuviosului Io Ștefan-voievod și în zilele panului Luca și panului Hărman".

În prezent, din pânza de ziduri din vremea lui Ștefan cel Mare s-a mai păstrat numai poarta cea mare. Aceasta este cu două etaje, cu două porți, una exterioară și alta interioară, cu câte două canaturi fiecare. Avea pod mobil, peste șanțul ce înconjoară cetatea. Clădirea porții este astăzi cuprinsă în incinta din sec. al XVIII-lea.

Alt domnitor al Moldovei, Vasile Lupu, avea pentru aceste părți ale Basarabiei de Jos o

Eseu: Cetatea Albă – dovada identității românești a neamului nostru

Scris de Imai, Sudul Basarabiei, Ucraina / Romanian Global News
Vineri, 16 Iunie 2017

---

deosebită grijă, se știe. Ruinată în secolul XVII de turci, biserica Sf. Nicolae (a lui Ștefan cel Mare) de la Cetatea Albă a fost reclădită din temelii de luminatul voievod, socotit cel de al doilea ctitor al ei. "Și a început s-o zidească în anul 1647 mai 10 și a terminat-o în anul 1648 mai 30", cum glăsuiește pisania, pînă astăzi păstrată, în partea de jos a plăcii avînd stema Moldovei – cap de zimbriu cu o stea între coarne, înlăuntrul unei coroane împodobite cu panglici.

Luată în ansamblu, Cetatea Albă constituie cea mai mare și mai bine întărită fortificație defensivă din Moldova medievală, un vechi și simbolic monument de arhitectură, ce impresionează atît prin dimensiune și expresivitate, cât și în virtutea locului ales pentru zidire.

După anexarea Basarabiei de către imperiul rus, Cetatea Albă, prima, și cea mai veche cetate din Basarabia, cea mai importantă construcție militară din tot cuprinsul României Mari, cum o numea N. Iorga, își pierde din nou identitatea, pentru a reveni, în focul celui de-al doilea război mondial, recucerită cu armele de ostașii români, în componența Moldovei de totdeauna, parte integrantă a baștinei sale. În 1928–1930: „Comisia monumentelor istorice” restaurează poarta mare, zidul celei de-a doua incinte și turnul de pază al acesteia.

E greu de descris acele emoții pe care le-am avut pe parcursul acelei minunate excursii, când îmi imaginam că pe acolo au mers pașii străluciților domnitori ai Moldovei: Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Vasile Lupu. Acolo a luptat cu turcii oastea lui Ștefan cel Mare, unul dintre cei mai viteji domni ai neamului – Ștefan cel Mare.

Totul a fost foarte bine organizat. Autocarul gratuit, plecarea și sosirea bine organizată, întâlnirea la porțile cetății de către președintele asociației "Basarabia" Anatol Popescu a românilor din reg. Odesa. Excursia petrecută de către ghidul erudit, toate acestea ne-au lăsat niște impresii și amintiri foarte plăcute pentru toată viața. Drumul a fost ușor și vesel, am cântat și am declamat poezii împreună cu profesoara însoțitoare doamna Zinaida Pinteac. Această dorință de a vedea Cetatea Albă poate că nu ar fi fost implinită niciodată, dacă nu ar fi fost susținerea materială din partea statului român, și anume din partea Institutului "Eodoxiu Hurmuzachi" din București.

Mulțumesc foarte mult organizatorilor acelei minunate excursii, care m-au ajutat să cunosc mai bine istoria neamului nostru românesc. Sunt recunoscătoare pentru faptul că m-au ajutat să înțeleg identitatea mea de neam cu toți românii din vecinătate.

Eseu: Cetatea Albă – dovada identității românești a neamului nostru

Scris de Imai, Sudul Basarabiei, Ucraina / Romanian Global News
Vineri, 16 Iunie 2017

Autor: Mihaela Lupașco, satul Frumușica Veche (Starosillea), regiunea Odesa, Ucraina

Acest material a fost înscris în concursul de eseuri pentru tinerii români din Ucraina "Identitate românească în spațiul european", organizat de Asociația Convergențe Europene și asociația Eurocentrica. Proiectul a fost susținut de Ambasada României la Kiev și de consulatele românești din Odesa, Cernăuți și Slatina (Transcarpatia)